

COVID_19 TEMELLİ YENİ NORMAL SÖYLEMİ:

**«İNSANOĞLUNUN ENTELEKTÜEL KAPASİTESİNİ
HAFİFE ALMAK ADINA BENZERSİZ BİR ETİKET»**

– Mustafa Cem Sezgin –

Nisan / Mayıs 2020

GÜÇ: DÜNYADA EĞER «NORMAL» YENİDEN TANIMLANACAK İSE; BU, ANCAK ŞU İKİ ALANDAKİ DEĞİŞİMLERİN RADİKALLIĞI İLE MÜMKÜN OLUR:

- 1. DÜNYADAKİ GÜCÜN ÜLKELER ARASINDA NASIL PAYLAŞILDIĞI**
- 2. ÜLKELERİN KENDİ İÇLERİNDE GÜCÜN NASIL PAYLAŞILDIĞI**

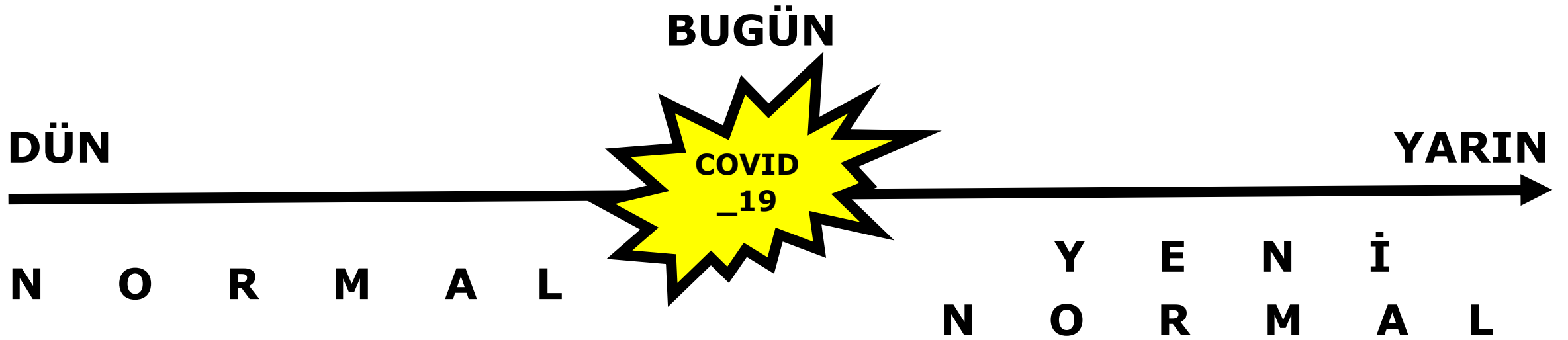
**1. DÜNYADAKİ GÜCÜN ÜLKELER ARASINDA
NASIL PAYLAŞILDIĞI**

**2. ÜLKELERİN KENDİ İÇLERİNDE GÜCÜN
NASIL PAYLAŞILDIĞI**

**İLKİ, İKİNCİSİNİ; İKİNCİ İLKİNİ TETİKLER
DURUR. BU KISIR BİR DÖNGÜDÜR...**

Bugün bize gösterilen sadece «siğ» bir resim...

«Eski» Normali tam anlamadan,

**«Yeni» Normali konuşmamız çok anlamlı
olmayacaktır...**

Peki, nasıldı; neye benzemekteydi bu

«Eski» Normal?

Son 150 Yılı Hızlıca Bir Hatırlayalım...

DÜNYA SAVAŞLARI DÖNEMİ

SOĞUK SAVAŞ DÖNEMİ

1900

Komünizm

1. Dünya
Savaşı

2. Dünya
Savaşı

2000

Komünizmin
Sonu

İmparatorluklar ve Koloniler
Avrupa Merkezli Bir Dünya
Anayasal Monarşiler

Ulus Devletler
Farklı Denge Merkezleri
Çoğulcu Demokrasi ve Komünizm

Kolonilerin ortadan kalkması (2. dalga)
Yükselen Güçler: ABD + Güneydoğu Asya

Tek bir kıta, tüm Dünyaya savaş ihraç ediyor...

DÜNYA SAVAŞLARI DÖNEMİ

1900

Komünizm

1. Dünya
Savaşı

2. Dünya
Savaşı

- Latin Amerika: Kolonilerin ortadan kalkışı (1. Dalga) (1800 -1830)
- Zorlama Bir Devlet: Avusturya-Macaristan İmparatorluğu (1867)
- Almanya (1871) ve İtalya'nın (1861) Yükselişleri
- Dünyayı Paylaşanlar: İngiltere, Fransa, Rusya, ABD ve Diğerleri
- Komünist Rusya (1917)
- Zorlama Bir Devlet Daha: Sırp-Hırvat-Sloven Krallığı (Yugoslavya) (1918)
- SSCB'nin Kuruluşu (1922)
- Osmanlı İmparatorluğu'nun Çöküşü (1922)
- İspanya İç Savaşı (1936)
- Almanya'nın genişlemesi (1936-38)

Eski hesapların kapandığı, yepyeni bir dönem (mi?)

SOĞUK SAVAŞ DÖNEMİ

2000

Komünizmin
Sonu

- Birleşmiş Milletlerin ve diğer «ülkeler üstü» uluslararası organların kurulması ve büyümesi
- Kolonilerin ortadan kalkışı (2. Dalga): Özellikle Afrika ve Asya
- 200'den Fazla Bağımsız Ülke
- Dünya Çapında Savaşa Dönüşmeyen Bölgesel Çatışma ve Savaşlar
- Ticari, Siyasi ve Askeri Bölgesel Oluşumlar: AB, NATO, NAFTA, ASEAN, Mercosur vb.
- Komünizmin Sonu
- Globalizasyon: Uluslararası Ticaret, Yatırım, İşbirliği
- Gelişmekte Olan Ülkeler / Ekonomiler
- Artan Kişi Başına Milli Gelir

Normale giden yolda on milyonlarca insan öldü...

(ESKİ) «NORMAL»İN OLUŞMA SÜRECİ

«Eski» Normalin oluşması, güç merkezleri ve dengelerinin git-gelleri arasında bir buçuk asır sürmüş çalkantılı bir dönemdir.

Olsun, ne güzel bir «Normal»imiz oldu... :)

DİLLENDİRDİĞİMİZ NORMAL

- **Bağımsız Uluslar**
- **Katılımcı Demokrasi**
- **Özgürlükler**
- **İnsan Hakları**
- **Ekonomik Refah**
- **Uluslararası İşbirliği**
- **Barış**
- **Emrimizdeki Teknoloji**

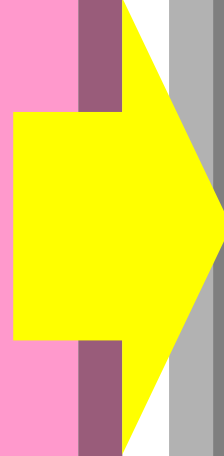
Peki, eski normal gerçekten de normal mi?

DİLLENDİRDİĞİMİZ NORMAL

- Bağımsız Uluslar
- Katılımcı Demokrasi
- Özgürlükler
- İnsan Hakları
- Ekonomik Refah
- Uluslararası İşbirliği
- Barış
- Emrimizdeki Teknoloji

YAŞADIĞIMIZ NORMAL

- Ekonomik ve Siyasi Açıdan Sömürgeleşmiş Ülkeler
- Otoriter Rejimler
- Her Alanda Eşitsizlik
- Sürekli Askeri Darbeler
- Mini Dünya Savaşları
- Vahşi Kapitalizm ve Gelir Dağılımı Adaletsizliği
- Bir Türlü Gelişemeyen «Gelişmekte Olan Ülkeler»
- Bir Tehdit Olarak Teknoloji

Temeli «Mıř gibi» bir normal, asla normal olamaz...

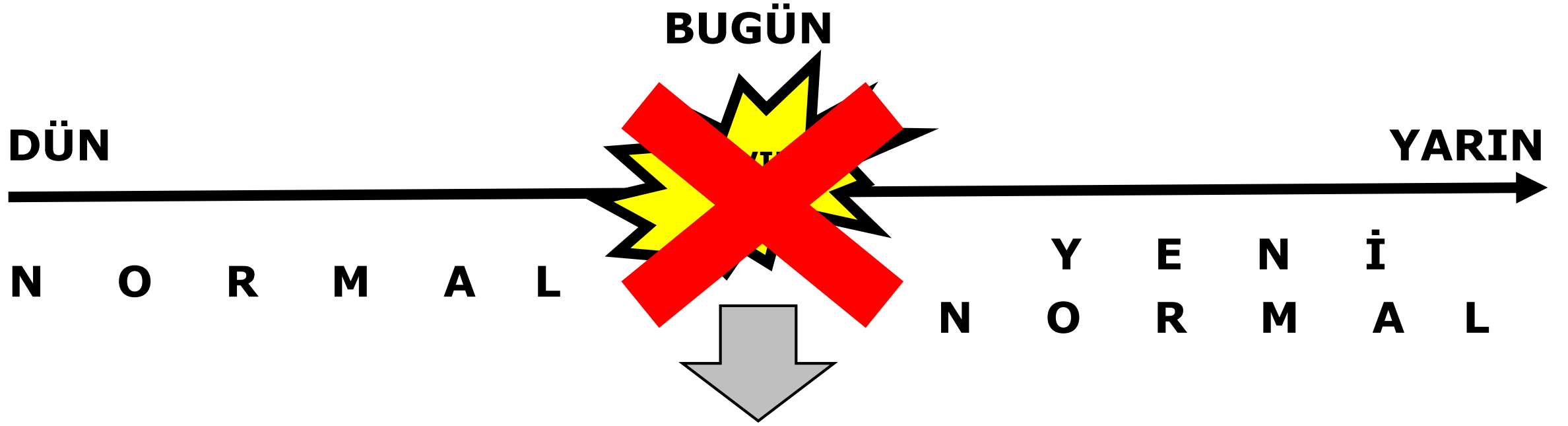
Böyle bir resme nasıl olur da «Normal» denilebilir ki? İlla bir isim verecek isek, bu olsa olsa «Anormal» olur...

YAŞADIĞIMIZ NORMAL

- Ekonomik ve Siyasi Açıdan Sömürgeleşmiş Ülkeler
- Otoriter Rejimler
- Her Alanda Adaletsizlik
- Sürekli Askeri Darbeler
- Mini Dünya İmparatorlukları
- Vahşî Kapitalizm ve Gelir Dağılımı Adaletsizliği
- Bir Türü Gelişemeyen «Gelişmekte Olan Ülkeler»
- Bir Tehdit Olarak Teknoloji

İzninizle resmi, biraz değiştirmek istiyorum :)

CEVABINI BULAMADIĞIMIZ BİR BİLMECE: «YENİ (A)NORMALE GEÇİŞ»

- **Süre:** Yeni (A)Normale geçiş ne kadar sürecek?
- **İçerik:** Hangi değişiklikler yaşanacak?
- **Boyut:** Bu değişiklikleri boyutu ne olacak?
- **Hesap:** Bu değişikliklerin etkisi ne olacak? Bu dönüşüm bedeli ne olacak?
- **Seçim:** Peki ya tanıdığımız, bildiğimiz «Normal»e geri dönmek istersek?

**PEKİ YA BAZI FAKTÖRLER, ŞU İKİSİNİN
DRAMATİK BİR ŞEKİLDE DEĞİŞMESİNE SEBEP
OLURSA...?**

- 1. DÜNYADAKİ GÜCÜN ÜLKELER ARASINDA
NASIL PAYLAŞILDIĞI**
- 2. ÜLKELERİN KENDİ İÇLERİNDE GÜCÜN
NASIL PAYLAŞILDIĞI**

**EVET, GÜÇ YENİDEN TANIMLANIYOR VE
YENİDEN PAYLAŞILIYOR.**

**DEĞİŞİM UZUN SÜRE ÖNCE ZATEN BAŞLADI
VE BUNU TETİKLEYEN BİR DOLU FAKTÖR VAR.**

ANCAK HENÜZ BU SÜREÇ TAMAMLANMADI.

Yeni (A)Normale Geçişi Neler Belirleyecek?

M. Cem Sezgin: – Yeni (A)Normali Şekillendirecek 9 Yapıtaşı –

Eksenler →	DEVLET	İNSAN	DÜNYA
Yapıtaşları →	Jeopolitik	Etik	Zindelik
	Demografik	Agnostik	Ekolojik
	Sosyopolitik	Teknolojik	Ekonomik

Yeni (A)Normale Geçişi Neler Belirleyecek?

M. Cem Sezgin: – Yeni (A)Normali Şekillendirecek 9 Yapıtaşı –

Ana Eksen			Ana Eksen			Ana Eksen		
Yapıtaşı 1			Yapıtaşı 4			Yapıtaşı 7		
<i>Tetikleyici Faktör</i>	<i>Tetikleyici Faktör</i>	<i>Tetikleyici Faktör</i>	<i>Tetikleyici Faktör</i>	<i>Tetikleyici Faktör</i>	<i>Tetikleyici Faktör</i>	<i>Tetikleyici Faktör</i>	<i>Tetikleyici Faktör</i>	<i>Tetikleyici Faktör</i>
Yapıtaşı 2			Yapıtaşı 5			Yapıtaşı 8		
<i>Tetikleyici Faktör</i>	<i>Tetikleyici Faktör</i>	<i>Tetikleyici Faktör</i>	<i>Tetikleyici Faktör</i>	<i>Tetikleyici Faktör</i>	<i>Tetikleyici Faktör</i>	<i>Tetikleyici Faktör</i>	<i>Tetikleyici Faktör</i>	<i>Tetikleyici Faktör</i>
Yapıtaşı 3			Yapıtaşı 6			Yapıtaşı 9		
<i>Tetikleyici Faktör</i>	<i>Tetikleyici Faktör</i>	<i>Tetikleyici Faktör</i>	<i>Tetikleyici Faktör</i>	<i>Tetikleyici Faktör</i>	<i>Tetikleyici Faktör</i>	<i>Tetikleyici Faktör</i>	<i>Tetikleyici Faktör</i>	<i>Tetikleyici Faktör</i>

Yeni (A)Normale Geçişi Neler Belirleyecek?

DEVLET	İNSAN	DÜNYA
Neo-Jeopolitik Değişen Güç Dengeleri	Etik Olmayan Etik Değerler Çatışması	Sağlık Olsun!: Artan Endişeler
Yumuşak Gücün Yükselişi	Postmodern: «İyi-Kötü» ile «Doğru-Yanlış»ın Sonu	Nice 100 Yaşlara
Küreselleşme Karşıtlığı	Sosyal Hayvanın Sonu	Pandemik Dünyamız
Bitmeyen Anlaşmazlıklar	İnsan Hakları-X	Yaşam Kalitesi Peşinde
Kendi Kendine Yetebilmek	Özgürlük Paradoksu Vatandaş Bireye Karşı	Sağlık mı Refah mı?
Yeni Nesil Savaş Gücü		Maslow'un Dibine Vurmak
Yeni Dostlar/Düşmanlar		
«Demo»grafik: Yeniden Merhaba!	İnanç Sistemleri: Mercek Altında	İklim Dersleri 101: Zorlu Bir Öğretmen
Kuşaklar: 5'i 1 Yerde	Tanrıyı Doğru Anlamak	Bir Uzay Macerası
Cinsiyet Eşitsizliği	Kendimizi Keşfetmek	Hangisinin Yeşili? Doğa mı, Dolar mı?
Göç: Nereye Kadar?	İnançların Sonu Mu? Deizm, Ateizm ve Agnostizimin Yükselişi	Doğal Afetler: Daha Sık – Daha Şiddetli – Daha Yaygın
İrkçılık: Yeniden! Milliyetçilik: Yeniden!	İnançlar Savaşı	
Şehir(leşme) Efsanesi		
Tatlı Sert Hükümet Hibrid ve Çevik	Dijital Bölüşüm Kendi Kendine Tetiklenen	Kaynayan Kaynaklar İnişteki ve Çıkıştakiler
STKlar Sahnede	Sınır Tanımayan Oyun	Ekonomik /Finansal Kaynaklar
Yepyeni Bir «Şirket»	Hayal / Hayalkırıklığı	Dijital Kaynaklar
Hakikatın Ötesi	İnsan ve Teknoloji: Dost mu / Düşman mı?	Doğal ve Fiziki Kaynaklar
İmparatorluklar	İnsanlaşan Makinalar Makinalaşan İnsanlar	Kültürel ve Entelektüel Kaynaklar
Ne Sağ-Ne Sol / Hem Sağ-Hem Sol		

Yeni (A)Normale Geçişi Neler Belirleyecek?

M. Cem Sezgin: – Yeni (A)Normali Şekillendirecek 9 Yapıtaşı –

DEVLET	İNSAN	DÜNYA
Devletler Arasında	Bireyler Arasında Devletlerle Bireyler Arasında Bireyin Kendi İçinde	Bireyle Doğa Arasında Devletler Arasında Bireyler Arasında Devletlerle Bireyler Arasında Bireyin Kendi İçinde
Devletler Arasında Bireyler Arasında Devletlerle Bireyler Arasında	Bireyle Yaratın Arasında Bireyler Arasında Devletlerle Bireyler Arasında Bireyin Kendi İçinde	Bireyle Doğa Arasında Devletler Arasında Bireyler Arasında Devletlerle Bireyler Arasında İnsanlar ve Diğer Zeki Canlılar Arasında (?)
«Devlet-Birey-Şirket-STK» Dörtgeni Arasında	Bireyle Teknoloji Arasında Bireyin Kendi İçinde Devletler Arasında Bireyler Arasında Devletlerle Bireyler Arasında	Bireyle Doğa Arasında Devletler Arasında Devletlerle Bireyler Arasında

Bir Örnek: COVID_19 Kaynaklı Tetikleyiciler

Neo-Jeopolitik: Değişen Güç Dengeleri

Yumuşak Gücün Yükselişi	Kendi Kendine Yetebilmek
<ul style="list-style-type: none"> Güney Kore Örneği, Sporda Başarı, Sanatta Başarı, Global Markalar Yaratmak, Arabuluculuk Aşırı ilk bulan–hatta dünyaya dağıtan ülke olmak Tedavi/ilacı ilk bulan–hatta dünyaya dağıtan ülke olmak	<ul style="list-style-type: none"> Sanayileşmiş ülkelerin tarım sektörünü sübvansane etmeleri İçeride Alternatif Enerji kaynaklarına yönelim Maskeden sağlık personeline, aşidan ilaca, hastaneden laboratuvara, sağlık alanında kimseye muhtaç olmamak Özellikle kritik kalemlerde yerli ve kesintisiz tedarik zinciri Beyin göçünü engellemeye çalışmak
Küreselleşme Karşıtlığı	Yeni Nesil Savaş Gücü
<ul style="list-style-type: none"> BREXIT Ticaret Savaşları Protesto Gösterileri ve Ayaklanmalar ABD – Meksika Duvarı Salgını taşırlar endişesiyle başkalarına sınırları kapatmak	<ul style="list-style-type: none"> ABD Uzay Ordusu İnsansız Savaş Uçakları Mikrobiyolojik savaş Artan sanallaşma sonucu artan siber savaş tehdidi
Bitmeyen Anlaşmazlıklar	Yeni Dostlar/Düşmanlar
<ul style="list-style-type: none"> Din-Mezhep Çatışmaları Azınlık Sorunları (tarihsel ve göç kaynaklı) Sorunlu Bölgeler: Özellikle Avrupa + Ortadoğu Her yerde «Barış» Güçleri	<ul style="list-style-type: none"> Ortadoğu ve Doğu Akdeniz Bölgesinde İlginç Dostluklar Amerika – Çin Virüs Gerginliği

Yeni (A)Normale Geçişi Neler Belirleyecek?

- **DİJİTAL DÖNÜŞÜM, ENDÜSTRİ DEVRİMİNDEN DAHA MI BÜYÜK BİR DÖNÜM NOKTASI?**
- **HANGİSİNE ÇARE BULMAK DAHA KRİTİK? COVID_19 MU, KANSER Mİ?**
  - **ORTALAMA ÖMRÜN UZAMASI, İNSANLIK İÇİN İYİ BİRŐEY Mİ, KÖTÜ BİRŐEY Mİ?**
- **AYNI DAVRANIŐLARI AYNEN TEKRAR EDECEKSEK, BAŐKA GALAKSİDE KOLONİ KURMAK NE KADAR ANLAMLI?**

SONUÇ:

- 1. «Yeni Normal» COVID_19 ile başlamadı. Ancak COVID her şeyi arttıracak ve hızlandıracak.**
- 2. Her şey sadece teknoloji ile açıklanamaz.**
- 3. Eski Normal zaten Normal değildi ki...**
- 4. Aradaki geçiş dönemini yok sayamayız!**
- 5. Ne olacağını elbette bilemeyiz. Ama tahmin etmek serbest... :)**

www.cemsezgin.com